

Sõidukikindlustuse tingimused

TS 20092

IF P&C INSURANCE AS. ÄRIREGISTRI KOOD 10100168

Sisukord

Tingimuste kohaldamine	1
Kindlustusobjekt	1
Võtmed, puldid, dokumendid	2
Kolmas isik	3
Kindlustuse kehtivuspiirkond	3
Kindlustusjuhtum	3
Õnnetusjuhtum	3
Tulekahju	3
Vargus, röövimine	4
Klaasikindlustus	4
Autoabikindlustus	5
Välisused	5
Nõuded sõiduki turvaseadmetele	7
Ohutusnõuded	8
Kindlustusandja teavitamine	8

Kohustused kahjujuhtumi korral	8
Kindlustushüvitise vähendamine ja kindlustushüvitise mittemaksmine	9
Kindlustussumma ja kindlustusväärtus	9
Omavastutus	9
Kindlustushüvitise arvutamine	9
Kindlustuskaitse lõppemine pärast kahjujuhtumit	11
Töömashinate ja haagiste erisätted	11
Täiendavad tingimused töömashina lisaseadmete muutuse kohta	11
Täiendavad tingimused töömashina väljaspool teed kasutamise kohta	11
Täiendavad tingimused töömashina ja haagise varguse kohta	11
Täiendavad välisused	12
Täiendavad ohutusnõuded	12

Tingimuste kohaldamine

1. "Sõidukikindlustuse tingimusi" kohaldatakse sõidukite ja töömashinate kindlustamisel koos If P&C Insurance AS-i "Kindlustuse üldtingimustega".
2. "Sõidukikindlustuse tingimustes" toodud õigused ja kohustused kehtivad lisaks "Kindlustuse üldtingimustes" toodud õigustele ja kohustustele.
3. Käesolevad kindlustustingimused koosnevad põhiosast ja lisast („Töömashinate ja haagiste erisätted“). Lisa kohaldatakse koos põhiosaga.

Kindlustusobjekt

4. Kindlustusobjektide liigid on:
 - 4.1. sõidukid ja nende haagised;
 - 4.2. töömashinad ja nende haagised.
5. Kindlustusobjekt märgitakse kindlustuspoliisile.
6. Sõidukiks loetakse käesolevates kindlustustingimustes mootorsõidukit, mille juhtimiseks peab vastavalt liiklusseadusele olema A (mootorrattad), B, C, D (autod) või BE, CE, DE (autorongid) kategooria juhtimisõigus.
7. Töömashinaks loetakse käesolevates kindlustustingimustes masinat või sõidukit, mis ei kuulu eelmises punktis kirjeldatud sõidukite hulka ja on võimeline omal jõul liikuma (sealhulgas traktorid ja maastikusõidukid).
8. Kindlustusobjektiks ei ole trossidel, relssidel või rööbastel liikuvad sõidukid või masinad.

9. Kindlustusobjektiks ei ole õhusõidukid, veesõidukid ega raudteeveerem.

REGISTREERINGURIIGI MUUTUMINE KINDLUSTUSPERIOODI JOOKSUL

10. Kindlustusvõtja on kohustatud kindlustusandjale viivitamatult teatama, kui kindlustusobjekt kantakse kindlustusperioodi jooksul teise riigi vastavasse registrisse (liiklusregister, mootorsõidukite register jms). Teade peab olema kirjalik või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
11. Kui kindlustusobjekt on kantud teise riigi registrisse, on nii kindlustusandjal kui ka kindlustusvõtjal õigus kindlustusleping ühepoolselt üles öelda, teatades sellest teisele poolele 14 päeva ette. Teade peab olema kirjalik või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

KINDLUSTUSOBJEKTI OSAD

12. Kindlustusobjekti osade liigid on:
 - 12.1. kõrgema riskiga osad. Kõrgema riskiga osade loetelu on punktis 19. Kindlustus kehtib kõrgema riskiga osade suhtes üksnes juhul, kui kindlustuspoliisile on märgitud kõrgema riskiga osade hüvitislimiit.
 - 12.2. töömashina lisaseadmed. Töömashina lisaseade on seade, mida on võimalik töömashinast eraldada (nt ader, kaaruti, sahk). Kindlustatud töömashinaga ühendatud lisaseade on automaatselt kindlustusobjektiks. Kindlustus kehtib töömashinast eraldatud (lahti haagitud) lisaseadme suhtes juhul, kui lisaseade on eraldi kindlustuspoliisile märgitud.
 - 12.3. kindlustusobjekti osad, mille suhtes ühelgi juhul

kindlustus ei kehti, on toodud punktides 30 – 32.

- 12.4. muud, punktides 12.1 – 12.3 nimetatud kindlustusobjektiga ühendatud kindlustusobjekti osad on automaatselt kindlustusega hõlmatud.
13. Kindlustusobjekti osa eemaldamise, vahetamise või lisamise korral kehtib kindlustus punktides 22 - 28 toodud tingimustel.
14. Kui kindlustus ei kehti teatud kindlustusobjekti osa suhtes, siis seda osa ei arvestata kindlustusobjekti turuväärtuse määramisel, samuti ei ole kindlustusandjal kohustust hüvitada selle osa remondi või taasoetamise kulu.

KÕRGEMA RISKIGA OSAD

15. Kõrgema riskiga osad käesolevate kindlustustingimuste tähenduses on sellised kindlustusobjektiga ühendatud osad, mis on loetletud käesolevate kindlustustingimuste punktis 19 ja mille suhtes kehtib kindlustus üksnes juhul, kui kindlustuspoliisile on märgitud kõrgema riskiga osade hüvitislimiit.
16. Kui kindlustuspoliisile ei ole kõrgema riskiga osade hüvitislimiiti märgitud, siis kõrgema riskiga osade suhtes kindlustus ei kehti. Nimetatud piirangut kohaldatakse isegi sel juhul, kui kõrgema riskiga osad on märgitud kindlustusobjekti ülevaatuses aktis või kindlustusobjekti soetamise dokumentides.
17. Kõrgema riskiga osade hüvitislimiit on kõrgema riskiga osade asendamise või parandamise eest makstava hüvitise piirmäär (vt ka p 170 - 171).
18. Hüvitislimiit märgitakse kindlustuspoliisile kõigi kõrgema riskiga osade kohta kokku. Kõrgema riskiga osi kindlustuspoliisil eraldi loetlema ei pea.
19. Kõrgema riskiga osade loetelu:
 - 19.1. täiendav kaitseraud (esirauad, taga-, külje- ja astmerauad);
 - 19.2. valuveljed;
 - 19.3. spoilerid;
 - 19.4. lasteiste (turvatool, turvahäll);
 - 19.5. katuseraam, jalgrattaraam ja katuseboks (suusaboks, purjelauaboks jms);
 - 19.6. kindlustusobjektiga ühendatud mikrolaineahi, pliit, külmutuskapp, sanitaartehnika;
 - 19.7. sisedeadmed;
 - 19.8. audioseadmed (kõlarid, võimendid jms);
 - 19.9. videoseadmed (telerid jms);
 - 19.10. lisatuled;
 - 19.11. taksomeeter;
 - 19.12. printer;
 - 19.13. vints;
 - 19.14. eritehnika, s.o seadmed, mida kasutatakse erifunktsiooni teostamiseks (meditsiinitehnika, diagnostikaseadmed, tuletõrjeseadmed, valjuhääldid jms);
 - 19.15. ilustus-, eri- ja lisamaalingud ja dekoratiivkiled. Dekoratiivkile on kile, millele on kantud sõnum või graafiline kujutis (nt logo, reklaam);
 - 19.16. sõidukiga alaliselt ühendatud navigatsiooniseadmed (v.a punktis 20 toodud juhul);
 - 19.17. sõiduki plastist ja/või metallist kastikate.
20. Järgnevalt nimetatud sõiduki osade suhtes kehtib kindlustus ka sel juhul, kui kõrgema riskiga osade hüvitislimiiti ei ole kindlustuspoliisil märgitud:
 - 20.1. vastava sõiduki või töömasina margi tähistusega audioseadmed;
 - 20.2. tootjatehase või tema poolt volitatud töökoja poolt paigaldatud integreeritud (alaliselt ühendatud) audioseadmed, integreeritud (alaliselt ühendatud) pardakompuutrid ja integreeritud (alaliselt ühenda-

tud) navigatsiooniseadmed.

21. Valuvelgede hävimise, kahjustumise, varguse või röövimise korral, kui kindlustuspoliisile ei ole kõrgema riskiga osade hüvitislimiiti märgitud, lähtub kindlustusandja kindlustushüvitise määramisel originaalmõõdus plekkvelgede väärtusest. Kui saadaolevate plekkvelgede paigaldamine ei ole tehniliselt võimalik, lähtutakse kindlustushüvitise määramisel kõige odavamate saadaolevate tehniliselt sobivate valuvelgede väärtusest.

KINDLUSTUSOBJEKTI OSADE MUUTUS KINDLUSTUSPERIOODI JOOKSUL

22. Kindlustus ei kehti kindlustusobjekti osa suhtes, mis on enne kindlustusjuhtumi toimumist eemaldatud, v.a punktis 211 toodud juhul.
23. Kui kindlustusobjekti osa, mille suhtes kindlustus kehtib, on enne kindlustusjuhtumi toimumist vahetatud odavamaga osaga vastu, lähtub kindlustusandja kahjusumma määramisel odavamast osast.
24. Kindlustusandja nõudel peab kindlustusvõtja esitama kindlustusobjekti kindlustusandjale ülevaatamiseks viivitamatult pärast kindlustusobjekti osa eemaldamist, paigaldamist või vahetamist.
25. Kindlustusvõtja on kohustatud säilitama ja kindlustusandja nõudmisel esitama kindlustusandjale kindlustusobjekti osa eemaldamist, vahetamist või paigaldamist ning uue osa väärtust tõendavad dokumendid.
26. Kui kindlustusvõtja ei esita kindlustusandjale kindlustusobjekti osa paigaldamist või vahetamist tõendavaid dokumente, on kindlustusandjal õigus lähtuda kahjusumma määramisel sellest, et kindlustusobjekti osa ei olnud paigaldatud või vahetatud.
27. Kõrgema riskiga osade hüvitislimiit automaatselt ei suurene. Kõrgema riskiga osade hüvitislimiidi suurendamiseks (s.o kindlustuslepingu muutmiseks) peab kindlustusvõtja esitama kirjaliku või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis sooviavalduse.
28. Kui kindlustusvõtja soovib kõrgema riskiga osade hüvitislimiiti suurendada või lisada kindlustuslepingusse kõrgema riskiga osade hüvitislimiidi, loetakse, et kindlustuslepingut on muudetud üksnes juhul, kui kindlustusandja on väljastanud muudetud andmetega kindlustuspoliisi või selle lisa ja kindlustusvõtja on tasunud täiendava kindlustusmakse.

TÖÖMASINA LISASEADMETE MUUTUS

29. Töömasina lisaseadmete muutust reguleerivad tingimused on toodud lisa 1 (vt p 211).
Esemel, mida ei hüvitata
30. Kindlustus ei kehti selliste kindlustusobjekti osade suhtes, mille omamine või paigaldamine on Eesti õigusaktiga keelatud.
31. Kindlustus ei kehti kindlustusobjektile paigaldamata osade (varuosad, teine rehvide komplekt jms) suhtes, välja arvatud töömasina lisaseadmete puhul punktis 211 toodud tingimustel.
32. Kindlustus ei kehti teisaldatavate navigatsiooniseadmete, nende osade ja tarvikute suhtes.

Võtmed, puldid, dokumendid

33. Käesolevates kindlustustingimustes kasutatav mõiste 'võtmed ja puldid' tähendab kindlustusobjekti võtmeid ja muid seadmeid, mis on mõeldud

kindlustusobjekti uste või luukide avamiseks või turvaseadmete kasutamiseks (uksekaardid, signaalisatsioonipuldid, immobilaiserid puldid jms).

34. Käesolevates kindlustustingimustes kasutatav mõiste 'kindlustusobjekti dokumendid' tähendab kindlustusobjekti registreerimistunnistust. Kui registreerimistunnistus koosneb mitmest erinevast dokumendist (nt A-osa ja B-osa), hõlmab mõiste 'kindlustusobjekti dokumendid' kõiki registreerimistunnistuse osi.
35. Kindlustusvõtja on kohustatud teatama kindlustusandjale viivitamatult kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis (nt e-posti teel) kindlustusobjekti võtmete, pultide, lukkude ja turvaseadmete (sh signaalisatsioon, immobilaiser) eemaldamisest, vahetamisest, paigaldamisest või ümberkodeerimisest.

Kolmas isik

36. Käesolevates kindlustustingimustes loetakse kolmandaks isikuks isikut, kes ei ole:
 - 36.1. kindlustusvõtja või kindlustatu;
 - 36.2. kindlustusobjekti seaduslik valdaja;
 - 36.3. kindlustusvõtja, kindlustatu või kindlustusobjekti seadusliku valdaja seaduslik esindaja, töötaja või isik, kelle eest kindlustusvõtja, kindlustatu või seaduslik valdaja vastutab;
 - 36.4. kindlustusvõtja, kindlustatu või kindlustusobjekti seadusliku valdaja vanem, laps, lapselaps, abikaasa, elukaaslane, minia, väimees;
 - 36.5. isik, kellega kindlustusvõtjal, kindlustatul või kindlustusobjekti seaduslikul valdajal on ühine majapidamine.

Kindlustuse kehtivuspiirkond

37. Kindlustus kehtib kindlustuspoliisile märgitud kehtivuspiirkonnas, kui käesolevate kindlustustingimustega ei ole ette nähtud teisiti.
38. Kindlustuse kehtivuspiirkonnad on:
 - 38.1. Eesti;
 - 38.2. Euroopa (v.a Ukraina, Valgevene, Venemaa);
 - 38.3. Euroopa (sh Ukraina, Valgevene, Venemaa Euroopa-osa). Venemaa Euroopa-osaks loetakse Vene Föderatsiooni osa, mis jääb Uurali mäestikust lääne poole.

PIIRANGUD

39. Sõltumata valitud kindlustuse kehtivuspiirkonnast, ei kehti autoabikindlustus ühelgi juhul vene maal, ukrainas ja valgevenes.
40. Sõltumata valitud kindlustuse kehtivuspiirkonnast kehtib autoabikindlustuse kindlustuskaitse „abi liiklusõnnetuse vormistamisel pukseerimisabi juhtumi korral“ (vt p 80.6) Ainult eestis toimunud kindlustusjuhtumite korral.

Kindlustusjuhtum

41. Kindlustusjuhtumite liigid on:
 - 41.1. Õnnetusjuhtum (sh vandalism, liiklusõnnetus, loodusõnnetus, sõiduki osade kahjustumine);
 - 41.2. Tulekahju;

41.3. Vargus, röövimine;

41.4. Autoabi kindlustusjuhtum.

42. Kindlustusjuhtumid, mille vastu kindlustusobjekt on kindlustatud, märgitakse kindlustuspoliisile. Kui kindlustuspoliisile ei ole vastavat kindlustusjuhtumit märgitud, siis selle kindlustusjuhtumi osas kindlustus ei kehti.
43. Autoabikindlustus kehtib sõidu- ja pakiautodele (kaubikutele), mis on kindlustatud õnnetusjuhtumi (p 44 – 49) vastu.

Õnnetusjuhtum

44. Õnnetusjuhtumiks (sh vandalism ehk vara tahtlik kahjustamine kolmanda isiku poolt, liiklusõnnetus, loodusõnnetus, sõiduki osade kahjustumine) loetakse kindlustusobjekti kahjustumist või hävimist mistahes kindlustusvõtjale, kindlustatule, soodustatud isikule ja kindlustusobjekti seaduslikule valdajale ootamatu sündmuse või teo tagajärjel.
45. Õnnetusjuhtumiks loetakse ka kindlustusobjekti kahjustumine või hävimine üleujutuse, pinnasevee või põhjavee tõusu või kanalisatsiooni või sadeveesüsteemide mittetoimimise tõttu (nt kindlustusobjekti uppumine keldrigaraažis).
46. Kindlustusjuhtumiks ei loeta kindlustusobjekti kahjustumist või hävimist, mis on tekkinud kindlustusobjekti mootori toitesüsteemi sattunud vee tagajärjel, kui kindlustusobjektiga sõideti või kindlustusobjekti kasutati veega kaetud alal. Eeltoodud välistust ei kohaldata, kui kahju on tekkinud kindlustusobjekti teelt väljasõidust, ümberminekust või kokkupõrkest teise sõiduki või muu objektiga.
47. Õnnetusjuhtumiks ei loeta kindlustusobjekti kahjustumist või hävimist, mis on seotud tulekahjuga, varguse või röövimisega.
48. Õnnetusjuhtumiks ei loeta kindlustusobjekti kahjustumist või hävimist, kui kindlustusobjekt oli kahjustumise või hävimise ajal ebaseaduslikus valduses (varastatud, röövitud).
49. Eelmises kahes punktis nimetatud kahju on võimalik kindlustusandja nõusolekul kindlustada tulekahju kindlustusega või varguse või röövimise kindlustusega.

Tulekahju

50. Tulekahjuks loetakse kindlustusobjekti ootamatut ja ettenägematut kahjustumist või hävimist tule (sh süütamise), suitsu, tahma või kustutustööde tõttu.
51. Tulekahju, mis tekkis remonditöökoja töötaja tegevuse või tegevusetuse tõttu (sh mittenõuetekohase remondi või hoolduse tagajärjel), loetakse kindlustusjuhtumiks.
52. Tulekahjuks ei loeta kindlustusobjekti kahjustumist või hävimist, kui kindlustusobjekt oli kahjustumise või hävimise ajal ebaseaduslikus valduses (varastatud, ärandatud, omavolilises kasutuses jms).
53. Eelmises punktis nimetatud kahju on võimalik kindlustusandja nõusolekul kindlustada varguse või röövimise kindlustusega.

Vargus, röövimine

KINDLUSTUSJUHTUM

54. Kindlustusjuhtumiks on käesolevate kindlustustingimustega piiritletud tingimustel kindlustusobjekti ootamatu ja ettenägematu valduse kaotus varguse (sh ärandamise) või röövimise korral, samuti kindlustusobjekti ootamatu ja ettenägematu kahjustumine või hävimine varguse, röövimise või nende tegude katsete käigus.
55. Varguseks loetakse kindlustusobjekti ebaseaduslikku äravõtmist kolmanda isiku poolt, sõltumata sellest, kas äravõtmise eesmärk oli asja ainult kasutada või asi omandada.
56. Röövimiseks loetakse kindlustusobjekti ebaseaduslikku äravõtmist kolmanda isiku poolt vägivalda kasutamise või vägivaldaga ähvardamise teel.
57. Sõiduki vargus on kindlustusjuhtumiks ainult juhul, kui sõiduk oli varguse ajal lukustatud, aknad, ukсед, katuseluuk ja muud sõiduki avad olid suletud ning kõik sõiduki turvaseadmed (signalisatsioon, immobilaiser jms) olid sisse lülitatud.

SÕIDUKI OSADE VARGUS SÕIDUKI SALONGIST

58. Sõiduki osade vargus salongist on kindlustusjuhtumiks ainult juhul, kui sõidukisse oli sisse murdud sõiduki luku lõhkumise, muukimise, esiklaasi, salongiklaaside, katuseluugi või muude piirete purustamise teel.
59. Luku muukimiseks loetakse lukustuse avamist muukraua või muu sellise vahendi abil.
60. Luku muukimiseks ei loeta kindlustusobjekti lukustuse avamist originaalvõtme, originaalpuldi või selle jäljendiga, sh juhul, kui võti või pult varastati riietuseseme taskust (sh lukustatud, kinninööbitud või muul viisil suletud taskust), käe-, vöö- või seljakotist, kohvrast, mapist vms.

KINDLUSTUSJUHTUMIKS EI OLE...

61. NB! Kui kindlustusobjekt ei ole kindlustatud varguse ja röövimise vastu, siis ei loeta kindlustusjuhtumiks ka varguse või röövimise või nende tegude katsetega kaasnenud õnnetusjuhtumit (sh liiklusõnnetus, vandalism) ega tulekahju.
62. Vargus või röövimine ei ole kindlustusjuhtum, kui selle pani toime isik, kellel oli ilma jõudu kasutamata või vägivald kasutamise ähvardamata võimalus kindlustusobjekti võtmetele või pultidele ligi pääseda (nt isik, kellele võtmed või puldid olid hoiule antud, perekonnaliikmed, töökaaslased, peokaaslased, sõbrad, tuttavad jms).
63. Eelmises punktis toodud välistust ei kohaldata, kui kindlustusobjekt varastati või rööviti remonditöökojast, kuhu kindlustusandja suunas kindlustusobjekti kindlustusjuhtumijärgseks remondiks.
64. Kindlustusobjekti audioseadmete vargus ei ole kindlustusjuhtum, kui kindlustusvõtja ei esita kindlustusandjale viivitamatult pärast kahjujuhtumi toimumist audioseadme esipaneeli. Käesolevat punkti ei kohaldata, kui kindlustusobjekti audioseadmed on toodetud selliselt, et esipaneeli ei ole võimalik eemaldada (integreeritud audioseade).
65. Kindlustusjuhtumiks ei loeta muud varavastast tegu (nt omastamine, kelmus, väljapressimine jms), mis ei vasta käesolevates tingimustes toodud varguse või röövimise tunnustele.

66. Vargus ei ole kindlustusjuhtum, kui kindlustusobjekt varastatakse pärast kindlustusobjekti võtmete või pultide vargust. Käesolevat välistust ei kohaldata, kui kindlustusobjekti võtmed või puldid võeti ära murdvarguse või röövimise teel.
67. Vargus ei ole kindlustusjuhtum, kui kindlustusvõtja ei esita kindlustusandjale viivitamatult pärast kindlustusjuhtumi toimumist kõiki kindlustusobjekti võtmeid ja pulte. Käesolevat välistust ei kohaldata, kui kindlustusobjekti võtmed ja puldid võeti ära murdvarguse või röövimise teel.

MURDVARGUS

68. Murdvarguseks loetakse hoonesse tungimist hoonelõhkimise (nt aknad, ukсед, seinad, põrandad) lõhkumise või lukustuse lõhkumise või muukimise teel.
69. Muukimiseks loetakse hoone lukustuse avamist muukraua või muu sellise vahendi abil.
70. Murdvarguseks ei loeta hoone lukustuse avamist originaalvõtme, originaalpuldi või selle jäljendiga, sh juhul, kui võti või pult varastati riietuseseme taskust (sh lukustatud, kinninööbitud või muul viisil suletud taskust), käe-, vöö- või seljakotist, kohvrast, mapist vms.

Klaasikindlustus

71. Kindlustuspoliisile märgitud viide „KLAASIKINDLUSTUS“ tähendab, et juhul, kui kindlustusjuhtumi tagajärjel hävib või kahjustub üksnes kindlustusobjekti esiklaas ja/või salongiklaasid (edaspidi 'klaas'), siis omavastutust ei rakendata või rakendatakse vähendatud omavastutust (klaasikindlustuse omavastutust).
72. 'Klaasiks' klaasikindlustuse tähenduses loetakse ka klaasile paigaldatud kilet (turvakile, toonkile), välja arvatud dekoratiivkiled. Dekoratiivkile on kile, millele on kantud sõnum või graafiline kujutis (nt logo, reklaam).
73. Kindlustuspoliisile märgitakse:
 - 1) kas klaasikindlustus hõlmab ainult esiklaasi või esiklaasi ja salongiklaase;
 - 2) kas rakendatakse vähendatud omavastutust või ei rakendata omavastutust üldse.
74. NB! Kui lisaks klaasile on kahjustunud, hävinud, varastatud või röövitud ka muu kindlustusobjekti osa, kohaldatakse vastava kindlustusjuhtumi omavastutust, sealhulgas klaasile tekkinud kahju osas (vt ka p 158 - 167).
75. Klaasikindlustusega ei ole hõlmatud katuseluuk ja muud klaasist, läbipaistvast plastist vms läbipaistvast materjalist kindlustusobjekti osad (katus, tuled, peegel, laternad jms).

Autoabikindlustus

76. Autoabikindlustus kehtib üksnes juhul, kui kindlustusobjekt on kindlustatud õnnetusjuhtumi (vt p 44 - 49) vastu.
77. Autoabikindlustuse kindlustusjuhtumiks on sõiduki tehniline rike, sõiduki hävimine või kahjustumine, mille korral sõiduki juht vajab abi või nõustamist. Autoabikindlustuse korral omavastutust ei rakendata.

78. Autoabikindlustus kehtib ainult sõidu- või pakiautode (kaubikute) puhul. Autoabikindlustus kindlustus ei kehti mootorrataste, veoautode, vedukite, busside, töomasinate ja haagiste puhul.
79. NB! Autoabi kindlustuskaitse kehtib ainult nende autoabi teenuste osas, mis on tellitud kindlustusandja kontakttelefoni kaudu. Kulutused autoabiga seotud teenustele, mida kindlustusvõtja, kindlustatu või sõiduki juht on teinud omal algatusel või muud autoabiteenuse osutajat kasutades, hüvitamisele ei kuulu.
80. Autoabikindlustus sisaldab järgmisi teenuseid:
- 80.1. autoabi telefoni teel (konsulterimine ja nõustamine, parima abi organiseerimine vastavalt juhtumi asukohale ja tehnilistele tingimustele; reisi jätkamine – kliendi soovil ja kulul takso organiseerimine);
- 80.2. autoabi ootamatult tekkinud tehniliste rikete kõrvaldamiseks (sh elektrisüsteemi rikked, toitesüsteemi rikked, jahutussüsteemi rikked, alarmiprobleemid, akuprobleemid, rehviprobleemid, tuled);
- 80.3. autoabi sõiduki juhi hooletuse tõttu ootamatult tekkinud tehniliste rikete kõrvaldamiseks (tühi aku (käivitusabi), vale kütus, lisakütus, alarmiprobleemid, võtmete kaotamine või varastamine, rehviprobleemid);
- 80.4. pukseerimine, kui riket pole teel võimalik kõrvaldada, lähimasse kindlustusandja poolt aktsepteeritud töökotta sama riigi piires, kus kindlustusjuhtum toimus;
- NB! Pukseerimise teenust osutatakse ainult üks kord iga kindlustusjuhtumi kohta väljaarvatud juhul, kui sõidukit ei ole koheselt võimalik toimetada kindlustusandja poolt aktsepteeritud töökotta.
- 80.5. pukseerimine õnnetusjuhtumi (sh liiklusõnnetuse) korral lähimasse kindlustusandja poolt aktsepteeritud töökotta või valvega parklasse.
- 80.6. abi liiklusõnnetuse vormistamisel pukseerimisabi juhtumi (p 80.4, 80.5) korral. Sündmuskohast ja vigastatud varast/sõidukitest tehakse fotod ja juhilt võetakse seletuskiri juhtunust. Mitme osalejaga liiklusõnnetuse puhul palutakse täita teade liiklusõnnetusest. Nõustatakse klienti seletuskirja täitmisel, edasisel tegutsemisel, vajadusel kutsutakse sündmuskohale politsei või teatatakse politseile toimunud juhtumist. Kui sündmuskohal selgub, et liiklusõnnetuse eest on vastutav Ifi liikluskindlustuse klient, siis võetakse võimalusel seletus ka teiselt osapoolt.
81. Autoabi teenuse osutamine toimub avalikel teedel kindlustuse kehtivuspiirkonnas, kui käesolevates kindlustustingimustes ei ole sätestatud teisiti. Sõltumata kindlustuse kehtivuspiirkonnast ei kehti autoabikindlustus Venemaal, Ukrainas ja Valgevenes.
82. NB! Autoabikindlustuse kindlustuskaitse „abi liiklusõnnetuse vormistamisel“ (vt p 80.6) kehtib ainult Eestis toimunud kindlustusjuhtumite korral tingimusel, et tegemist on ühtlasi pukseerimisabi juhtumiga (p 80.4, 80.5). Kui kindlustatud sõiduk ei vaja pukseerimist (nt sõidukil on vigastused, mis ei takista teeliikluses osalemist), osutatakse abi telefoni teel (vt p 80.1), kuid sündmuskohale ei sõideta.
83. NB! Autoabi teenuseid osutatakse ootamatult tekkinud rikete või kahjujuhtumite korral, mille tõttu ei tohi sõitu jätkata vastavalt tootjatehase tehnilis-

tele tingimustele või mille korral ei ole vastavalt kehtivale seadusandlusele lubatud liikluses osaleda.

- Näited:** kui lähitulede pirnid on läbi põlenud valgel ajal, siis see ei takista sõitmist ja ei kuulu autoabi teenuste hulka, aga sama rike pimedal ajal kuulub; talverehvide vahetamine suverehvide vastu või lihtsalt uute rehvide paigaldamine ei kuulu autoabi teenuste hulka, klaasipesuvedeliku lisamine ei kuulu autoabi teenuste hulka jne.
84. Sõiduki pukseerimine toimub puksiirautoga ja seda juhul, kui sõidukiga ei ole vastavalt kehtivale seadusandlusele lubatud sõita lähimasse kindlustusandja poolt aktsepteeritud töökotta.
- Näide:** kui liiklusõnnetuse tõttu on vigastatud tagatuli või küljeuks, mis ei takista sõitmist, sõidukit ei pukseerita.
85. Autoabi teenust ei osutata juhul kui see on seadusega vastuolus või kuritahtliku iseloomuga.
- Näide:** klient palub pukseerida või avada sõiduki uksi sõidukil, mille kasutus- või omandiõigust tal ei õnnestu tõendada.
86. Autoabi teenust ei osutata, kui autoabivajaduse tekkimine oli kindlustusvõtjale, kindlustatule või sõiduki seaduslikule valdajale ettenähtav.
- Näide:** klient tellib korduvalt käivitusabi vaatamata sellele, et teda on eelnevalt teavitatud aku vahetamise vajadusest.
87. Kindlustusandjal ei ole autoabikindlustuse alusel kohustust hüvitada kulutusi sõiduki tarvikute, varuosade, asendusvõtmete või pultide, kütuse, õli või muude vedelike soetamiseks. Samuti ei ole kindlustusandjal autoabikindlustuse alusel kohustust hüvitada telefonikulusid, parkimistasusid ning takso või muu transpordivahendi kasutamise kulu.
- Näide:** Sõidukil saab ootamatult kütus otsa. Kütuse kohtaletoimetamise teenus on hõlmatud autoabikindlustusega ning selle eest eraldi tasuda ei tule. Klient peab maksma üksnes kütuse eest.
88. Autoabi teenuste hulka ei kuulu sõiduki väljatõmbamine lumest, liivast või mudast, v.a juhul, kui autoabivajaduse põhjuseks on liiklusõnnetus (nt teelt väljasõit).

Välistused

89. Järgnevalt toodud välistusi kohaldatakse kõigi kindlustusjuhtumite korral.

„KINDLUSTUSE ÜLDTINGIMUSTE“ VÄLISTUSED

90. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju hüvitamine on välistatud If P&C Insurance AS-i „Kindlustuse üldtingimustega“.

TEGEMIST EI OLE KINDLUSTUSJUHTUMIGA

91. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui tegemist ei ole kindlustusjuhtumiga.
92. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju tekkimine ei olnud ootamatu ja ettenägematu.

KINDLUSTUSVÖTJAGA SEOTUD ISIKUD

93. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kindlustusobjekti süütamine (so tulekahju tahtlik tekitamine), vandalism (so kindlustusobjekti taht-

lik kahjustamine või hävitamine), vargus või röövimine või nende tegude katse on toime pandud järgmiste isikute poolt:

- 93.1. kindlustusvõtja või kindlustatu;
- 93.2. kindlustusobjekti seaduslik valdaja;
- 93.3. kindlustusvõtja, kindlustatu või kindlustusobjekti seadusliku valdaja seaduslik esindaja, töötaja või isik, kelle eest kindlustusvõtja, kindlustatu või seaduslik valdaja vastutab;
- 93.4. kindlustusvõtja, kindlustatu või kindlustusobjekti seadusliku valdaja vanem, laps, lapselaps, abikaasa, elukaaslane, minia, väimees;
- 93.5. isik, kellega kindlustusvõtjal, kindlustatul või kindlustusobjekti seaduslikul valdajal on ühine majapidamine.

JOOBESISEISUND

94. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, kui kindlustatud sõiduki juht oli liiklusõnnetuse toimumise ajal joobeseisundis.
95. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, kui töomasina kasutaja oli kindlustusjuhtumi toimumise ajal joobeseisundis.
96. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, kui juht tarvitab joovet tekitavaid aineid pärast liiklusõnnetuse toimumist ja enne joobeseisundi kontrollimist politsei või meditsiiniastutuse poolt.

LAHKUMINE SÜNDMUSKOHALT

97. Kindlustusandjal ei ole liiklusõnnetuse tõttu tekkinud kahju hüvitamise kohustust, kui sõiduki või töomasina juht lahkuib õigusakte rikkudes pärast õnnetusjuhtumit sündmuskohalt.

SÕIDUKI VÕI TÖOMASINA JUHTIMINE ILMA JUHILOATA VÕI JUHTIMISÕIGUSETA

98. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, kui kindlustusobjekti juhil puudus liiklusõnnetuse toimumise ajal õigusaktiga ette nähtud Eesti Vabariigis kehtiv vastava kategooria juhtimisõigus, kehtiv vastava kategooria juhtimisõigust tõendav dokument (juhiluba) või kui vastava kategooria juhtimisõigus oli liiklusõnnetuse toimumise ajal peatatud.
99. Eelmises punktis toodud välistust ei kohaldata, kui kindlustusobjekt oli varastatud või röövitud ja selle kohta on esitatud avaldus kriminaalmenetluse algatamiseks. Käesolev punkt ei takista mistahes muude välistuste ja piirangute (sh p 93, kindlustusvõtjaga seotud isikute poolt tekitatud kahju) kohaldamist.

TALVEREHVIDE MITTEKASUTAMINE

100. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju tekkimist soodustas suverehvide kasutamine ajal, mil talverehvide kasutamine on õigusakti alusel kohustuslik.

RASKE HOOLETUS TEEL JA VÄLJASPOOL TEED

101. Erinevalt käesolevate kindlustustingimuste punktist 2 ja "Kindlustuse üldtingimustes" sätestatust on kindlustusandjal kohustus hüvitada teel liiklemise käigus kindlustusobjekti valdaja raske hooletuse tõttu kindlustusobjektile tekkinud kahju.
102. Raske hooletuse tõttu teel liiklemise käigus tekkinud kahju ei kuulu hüvitamisele, kui selle kahju hüvitamine on välistatud vastavalt punktidele 100

(talverehvide mittekasutamine), 109 – 113 (mitteenõuetekohane tehniline seisund).

103. Kui kahju on tekkinud kindlustusobjekti teele tõstmise või maanteekraavist väljatõmbamise tagajärjel loetakse, et kahju on tekkinud teel liiklemise käigus.
104. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada väljaspool teed (nt sõiduki hoidmine garaazis, maasturiga liikumine maastikul) sõiduki valdaja raske hooletuse tõttu tekkinud kahju.

KINDLUSTUSOBJEKTI KASUTAMINE VÄLJASPOOL TEED

105. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, mis on seotud kindlustusobjekti vajumisega läbi jää väljaspool liiklemiseks ametlikult avatud jääteed.
106. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, mis on tekkinud territooriumil, mis on liikluskorraldusvahendiga liiklemiseks suletud (nt lennuväli, tee-ehituse ala, karjäär, kaevandus jms). Eeltoodud välistust ei kohaldata nende sõidukite osas, mis täidavad liikluseks suletud territooriumil tööülesandeid, ja töomasinate osas.
107. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, mis on tekkinud seoses sõiduki sõitmisega liiklemiseks mitte ettenähtud piirkonnas (maastikul, kaldaalal, vees, soisel alal jms), kui kahju on seotud vastava piirkonna iseärasustega (näiteks otsasõit kivile kõrges rohus, mutta vajumine, puuokste kriimustused jms).

VÕISTLUSED JA VÕIDUSÕIDUD

108. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, mis on seotud kindlustusobjekti kasutamiseга võistlusel või võidusõidul, samuti harjutamisel võistluseks või võidusõiduks. Käesolevat välistust kohaldatakse sõltumata sellest, kas võistlus, võidusõit või selleks harjutamine oli korraldatud õigus-päraselt või mitte.

MITTENÕUETEKOHANE TEHNILINE SEISUND

109. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kulutusi kindlustusobjekti rikete kõrvaldamiseks (hooldus, kulunud osade vahetus jms), välja arvatud juhul, kui rikke põhjuseks oli ootamatu ja ettenägematu kindlustusobjektiväline asjaolu.
110. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, mille eest vastutab tootja, müüja või remontija (sh tootjagarantii, müüjagarantii, töövõtugarantii jms alusel hüvitatav kahju).
111. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, mis on tekkinud puuduliku, oskamatu või mitteenõuetekohase hoolduse või remondi tõttu, sõltumata sellest, kes remondi teostas.
112. Punktides 109- 111 toodud välistusi ei kohaldata, autoabikindlustuse juhtumite korral ja juhul kui kahju põhjustas tulekahju, teelt väljasõit, kindlustusobjekti ümberminek või kokkupõrge teise objektiga.
113. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, mille põhjustas või mille tekkimisele aitas kaasa puudulik tehniline seisund (sh rehvide seisund), mille puhul liikluses osalemine ei ole Eesti õigusaktidega lubatud.

ÕLI VÕI MUU VEDELIK KINDLUSTUSOBJEKTI SEADMETES

114. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju,

mis on tingitud õli või muu vedeliku ebapiisavast kogusest või ringlusest kindlustusobjekti seadmetes.

115. Eelmises punktis toodud välistust ei kohaldata, kui õli või muu vedeliku ebapiisav kogus või ebapiisav ringlus on tingitud kokkupõrkest või teelt väljasõidust ja kahju on tekkinud vahetult pärast kokkupõrget või teelt väljasõitu. Pärast kahjujuhtumi toimumist tohib kindlustusobjekti kasutada üksnes punktis 136 toodud tingimustel.

EBAKVALITEETNE KÜTUS

116. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kindlustusobjekti mootorile ebakvaliteetse kütuse kasutamise tõttu tekkinud kahju.

TAVAPÄRANE KULUMINE

117. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju on tingitud kindlustusobjekti tavapärasest järkjärguliselt kulumisest, amortisatsioonist või korrosioonist.

AINULT REHVILE TEKINUD KAHJU

118. Kindlustusandjal ei ole hüvitamise kohustust, kui kahju on tekkinud ainult rehvide või rehvidele.

Nõuded sõiduki turvaseadmetele

SÕIDU- JA PAKIAUTOD

119. Varguse ja röövimise vastu kindlustatud sõidu- või pakiautole peab olema paigaldatud signalisatsioon ja immobilaiser.
120. Immobilaiser peab rakenduma juhi tahtest sõltumata ja sisaldama käivitusblokeeringu funktsiooni.
121. Signalisatsiooni alarmil peab olema uste, esikapoti ja tagaluugi blokeeringu funktsioon. Alarm peab reageerima autosalongis liikumise peale nii heli kui ka valgussignaali.

LISAIMMOILAISER

122. Kui tegemist on järgnevalt nimetatud sõidukiga, peab sõidukile olema paigaldatud lisaimmobilaiser:
- 122.1. Audi A6, S6 (mõlemad esmase registreerimise aastatega 1997-2000),
- 122.2. Audi A8 (esmase registreerimise aastatega 1994-2001),
- 122.3. Audi S8 (esmase registreerimise aastatega 1996-2001),
- 122.4. Volkswagen Passat (esmase registreerimise aastatega 1997-2002),
- 122.5. Volkswagen mudelid Bora, Golf (mõlemad esmase registreerimise aastatega 1998-2000),
- 122.6. Toyota Land Cruiser (esmase registreerimise aastatega 1997-2002),
- 122.7. BMW mudelid 518, 520, 523, 525, 528, 530, 535, 540 (kõik esmase registreerimise aastatega 1996-2003),
- 122.8. BMW X5 (esmase registreerimise aastatega 2000 - 2006),
- 122.9. Porsche Cayenne (esmase registreerimise aastatega alates 2003).
123. Lisaimmobilaiser peab rakenduma juhi tahtest sõltumata. Lisaimmobilaiseril peab olema üks kahest järgnevast funktsioonist:

- 123.1. käivitustakistuse väljalülitamine nõuab koodi sisestust või
- 123.2. transponderfunktsioon (koodi lugemine käib distantsilt), kusjuures käivitusblokeeringu väljalülitamise koht ei tohi asuda süüteluku läheduses (kontrollimisel ei tohi auto käivituda, kui võtme- kimp koos immobilaiseriga asetada süütelukku). Transponderfunktsiooniga lisaimmobilaiseriks loetakse ka immobilaiserit, mille puhul käivitusblokeeringu väljalülitamine toimub kaardiga.

VEOAUTOD JA VEDUKID, KUI KEHTIVUSPIIRKOND ON AINULT EESTI

124. Kui kindlustuse kehtivuspiirkond on ainult Eesti ja veoauto või veduki turuväärtus on üle 500 000 krooni, peab varguse või röövimise vastu kindlustatud veoautol või vedukil olema vähemalt üks alltoodud turvaseadmetest:
- 124.1. immobilaiser, millel on käivitusblokeeringu funktsioon ning mis rakendub juhi tahtest sõltumata või
- 124.2. signalisatsioon, mille alarm peab reageerima sõiduki kabiinis liikumise peale nii heli- kui ka valgussignaali.
125. Eelmises punktis kirjeldamata juhtudel, kui kehtivuspiirkond on ainult Eesti, ei ole veoautode ja vedukite kindlustamisel immobilaiser või signalisatsioon kohustuslik.

VEOAUTOD JA VEDUKID, KUI KINDLUSTUSE KEHTIVUSPIIRKOND ON EUROOPA VÕI EUROOPA (V.A UKRAINA, VALGEVENE, VENEMAA)

126. Kui kindlustuse kehtivuspiirkond on Euroopa või Euroopa (v.a Ukraina, Valgevene, Venemaa), peab varguse või röövimise vastu kindlustatud veoautol või vedukil olema vähemalt üks alltoodud turvaseadmetest:
- 126.1. immobilaiser, millel on käivitusblokeeringu funktsioon ning mis rakendub juhi tahtest sõltumata või
- 126.2. signalisatsioon, mille alarm peab reageerima sõiduki kabiinis liikumise peale nii heli- kui ka valgussignaali.

BUSSID

127. Kui varguse ja röövimise vastu kindlustatud busi on paigaldatud audio -ja videotehnika (raadio, videomakk, kuvarid, kõlarid, jne) ja kõrgema riskiga osade kogusumma on suurem kui 35 000 krooni, siis on kohustuslik signalisatsiooni olemasolu. Signalisatsiooni alarm peab reageerima bussi salongis toimuva liikumise peale nii heli kui ka valgussignaali.
128. Eelmises punktis kirjeldamata juhtudel ei ole bussi kindlustamisel immobilaiser või signalisatsioon kohustuslik.

MOOTORRATTAD

129. Varguse ja röövimise vastu kindlustatud mootorrattal peab olema vähemalt üks alltoodud turvaseadmetest:
- 129.1. immobilaiser, millel on käivitusblokeeringu funktsioon ning mis rakendub juhi tahtest sõltumata või
- 129.2. signalisatsioon, millel on käivitusblokeeringu funktsioon, kusjuures käivitusblokeering peab

rakenduma juhi tahtest sõltumata.

Ohutusnõuded

LAHKUMINE SÕIDUKIST

130. Sõidukist lahkudes peab juht sulgema kõik aknad ja lukustama kõik ukсед, kaasa võtma kõik võtmed, puldid ja dokumendid, eemaldama ja kaasa võtma audiotehnika eemaldatava esipaneeli ja rakendama tööle signalisatsiooni ning immobilisööri.

VÕTMETE, PULTIDE JA DOKUMENTIDE HOIDMINE

131. Kindlustusobjekti võtmeid, pulte ja dokumente tuleb hoida kohas ja viisil, mille puhul jõudu kasutamata või vägivallega ähvardamata (nt sisse-murdmine või röövimine) ei saa võtmeid, pulte ja dokumente ära võtta.

132. Enne alkoholi tarvitamist peab võtmete, pultide ja dokumentide hoidja võtma tarvitusele piisavad abinõud, et vältida võtmete, pultide või dokumentide kaotust või kõrvalise isiku kätte sattumist joo-beseisundi ajal.

133. Kui kindlustusobjekti võtmeid ja pulte hoitakse väljaspool lukustatud kappi või sahtlit, peavad võtmete ja pultide hoidmise ruumi aknad olema suletud ja ukсед lukustatud. Aknad võivad olla avatud ja ukсед lukustamata, kui võtmed ja puldid on vahetu ja katkematu järelevalve all. Valve on vahetu ja katkematu, kui jõudu kasutamata või vägivallega ähvardamata ei saa võtmeid, pulte ja dokumente ära võtta.

134. Võtmeid, pulte ja dokumente ei tohi jätta sõidukisse, töömasinasse või haagisesse.

TULEOHUTUS

135. Kindlustusobjekti hoiukoht (garaaž) peab vastama tuleohutuse nõuetele. Garaažis on keelatud lahtise tule kasutamine. Sõiduki remontimisel, sh värvi-mis-ja keevitustöödel tuleb täita vastavaid ohutus-nõudeid.

KINDLUSTUSOBJEKTI KASUTAMINE PÄRAST KAHJUJUHTUMIT

136. Pärast kindlustusobjekti kahjustumist (sh pärast liiklusõnnetust) võib kindlustusobjekti kasutada ainult juhul, kui kindlustusobjekti kasutaja on kindlustusobjekti üle kontrollinud ja veendunud, et kindlustusobjekt on kasutamiseks nõutavas tehnilises seisundis (sh tuleb kontrollida, kas õli või kütus ei leki, kas rehvid on terved, rool ja pidurid töötavad).

Kindlustusandja teavitamine

137. Erinevalt "Kindlustuse üldtingimustes" sätestatust on kindlustusvõtja kohustatud kindlustusandjat viivitamatult kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teatega (nt e-post) teavitama järgmistest asjaoludest:

- 137.1. kindlustusobjekti omaniku muutus;
- 137.2. kindlustusobjektist on saanud pankrotivara;
- 137.3. kindlustusobjekti registrist kustutamine;
- 137.4. registreerimisnumbri vahetamine;
- 137.5. kindlustusobjekti registreerimistunnistuse vahetamine või muutmine;
- 137.6. kindlustusobjekti kasutusviisi muutumine, kui

sõidukit hakatakse kasutama järgmisel otstarbel: takso, õppesõiduk, alarmsõiduk, üüri- või rendisõiduk, mida antakse üüri- või rendile lühiajaliselt ilma üüri- või rendileandjapoolse juhita (n.n. lühirendisõiduk). Üüri- või rendileping loetakse lühiajaliseks, kui selle tähtaeg on lühem kui 6 kuud.

138. Kindlustusobjekti võtmete, pultide ja turvaseadmete vahetamisest, lisamisest või eemaldamisest tuleb kindlustusandjale teatada punktis 35 sätestatud korras.

Kohustused kahjujuhtumi korral

POLITSEI JA PÄÄSTEAMETI TEAVITAMINE

139. Kahjujuhtumi toimumisel on kindlustusvõtja kohustatud:

139.1. vormistama liiklusõnnetuse vastavalt kehtivatele õigusaktidele;

139.2. teatama liiklusõnnetusest viivitamatult politseile, kui nii on õigusaktidega ette nähtud;

139.3. vandalismi, süütamise, röövimise, varguse korral teatama juhtunust viivitamatult politseile ja esitama avalduse kriminaalmenetluse või vääртеomenetluse algatamiseks;

139.4. tulekahju korral teatama juhtunust viivitamatult päästeametile ja politseile.

140. Varguse või röövimise korral on kindlustusvõtja kohustatud esitama avalduse kriminaalmenetluse või vääртеomenetluse algatamiseks.

141. Kui õigusaktidega on nii ette nähtud, ei tohi sõiduki või töömasina juht enne politsei saabumist sündmuskohalt lahkuda.

KINDLUSTUSOBJEKTI ESITAMINE KINDLUSTUSANDJALE

142. Kindlustusvõtja on kohustatud esitama kahjustunud või hävinud kindlustusobjekti jäänused kindlustusandjale ülevaatuseks enne kahjustunud kindlustusobjekti remondi algust, kindlustusobjektil muudatuste tegemist ja hävinud kindlustusobjekti jäänuste utiliseerimist.

143. Kindlustusandja nõudel on kindlustusvõtja kohustatud kahjustunud kindlustusobjekti säilitama kindlustusandja poolt määratud tähtaja jooksul kahjujuhtumijärgses seisundis ja esitama kindlustusobjekti korduvaks ülevaatuseks.

144. Kindlustusobjekti taastamise korral on kindlustusandjal õigus nõuda taastatud kindlustusobjekti ettenäitamist, samuti dokumente, mis tõendavad kindlustusobjekti taastamiseks tehtud kulutusi.

DOKUMENTIDE, VÕTMETE JA PULTIDE ESITAMINE

KINDLUSTUSANDJALE

145. Pärast kahjujuhtumi toimumist peab kindlustusvõtja esitama kindlustusandjale viivitamatult kindlustusobjekti dokumendid.

146. Kindlustusobjekti varguse või röövimise korral peab kindlustusvõtja esitama kindlustusandjale viivitamatult kõik kindlustuslepingu sõlmimise hetkel olemas olnud kindlustusobjekti võtmed ja puldid.

147. Kindlustusvõtja peab õnnetusjuhtumi korral tagama, et kindlustusandjale esitatakse sõidukit või töömasinat juhtinud isiku juhiluba.

148. Kindlustusobjekti audiosüsteemi varguse korral peab kindlustusvõtja esitama kindlustusandjale

viivitamatult audiosüsteemi eemaldatava esipaneeli, v.a integreeritud (sisseehitatud) audioseadmete korral.

SÕIDUMEERIKU SALVESTUSLEHE ESITAMINE KINDLUSTUSANDJALE

149. Kui sõidukile on paigaldatud mehaaniline sõidumeerik, tuleb kindlustusandja nõudel viivitamatult esitada mehaanilise sõidumeeriku salvestusleht, mis oli sõidumeerikus kahjujuhtumi hetkel ja mis sisaldab andmeid kahjujuhtumi toimumise aja ja sellele eelnenud perioodi kohta.
150. Kui sõidukile on paigaldatud digitaalne sõidumeerik, peab kindlustusvõtja võimaldama kindlustusandjal tutvuda kahjujuhtumi toimumise aja ja sellele eelnenud perioodi kohta salvestatud andmetega.

Kindlustushüvitise vähendamine ja kindlustushüvitise mittemaksmine

151. Kui kindlustusvõtja või isik, kelle eest kindlustusvõtja vastutab, on kindlustuslepingut rikkunud, on kindlustusandjal õigus vähendada kindlustushüvitist või keelduda kindlustushüvitise maksmisest, kui seaduse või kindlustuslepingu tingimustega ei ole ette nähtud teisiti.

Kindlustussumma ja kindlustusväärtus

152. Kindlustussumma on määratud iga kindlustusjuhtumi kohta. Kindlustushüvitise väljamaksmisel kindlustussumma ei vähene.
153. Kindlustusväärtuseks on kindlustusobjekti turuväärtus (harilik väärtus) vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist.
154. Ülekindlustuse korral (s.o juhul, kui kindlustussumma on suurem kui kindlustusväärtus) lähtub kindlustusandja kindlustushüvitise arvutamisel tegelikust kahjusummast ega ole seotud kindlustuspoliisile märgitud kindlustussummaga.
155. Kui kindlustussumma on kindlustusväärtusest väiksem ja erinevus on suurem kui 10%, on kindlustusandjal õigus rakendada alakindlustuse sätteid.
156. Alakindlustuse korral on kindlustusandjal õigus vähendada kahjusummat vastavalt kindlustussumma ja kindlustusväärtuse suhtele.
157. Sõiduautode ja pakiautode (kaubikute) kindlustamisel alakindlustuse sätteid ei rakendata.

Omapastutus

158. Omapastutuse liigid on:
 - 158.1. põhiomavastutus, s.o omapastutus õnnetusjuhtumi, tulekahju korral;
 - 158.2. omapastutus varguse ja röövimise korral.
159. Kui kindlustuspoliisil ei ole märgitud teisiti, määratakse põhiomavastutus kindlaks fikseeritud rahasummana, omapastutus varguse ja röövimise korral aga protsendina kindlustusobjekti turu-

väärtusest vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist. Omapastutuse suurus märgitakse kindlustuspoliisile.

160. Kindlustusobjekti osade varguse (sh murdvargus, vargus territooriumile sissemurdmisega) või röövimise korral on omapastutuse suuruseks kindlustuspoliisil märgitud varguse omapastutuse protsent kahjusummast, kuid mitte vähem kui põhiomavastutus.
161. Võtmete või pultide murdvarguse või röövimise korral punktides 185 – 187 märgitud võtmete ja pultide ümbervahetamise või ümberkodeerimise kulutuste hüvitamisel on omapastutuse suuruseks kindlustuspoliisil märgitud varguse omapastutuse protsent kahjusummast, kuid mitte vähem kui põhiomavastutus.
162. Autoabikindlustuse korral omapastutust ei rakendata.

OMAVASTUTUSE RAKENDAMINE

163. Omapastutust rakendatakse iga kindlustusjuhtumi suhtes. Erinevate tegude või sündmuste tagajärjel tekkinud kahjud loetakse erinevateks kindlustusjuhtumiteks.

Näide: Õuest välja sõites tagurdas juht vastu väravoposti. Juht ehmatas ja sõitis edaspidi vastu lauavirna. Kuivõrd tegemist on kahe erineva kindlustusjuhtumiga, rakendatakse mõlemal puhul eraldi omapastutust.

KAHEKORDSE OMAVASTUTUSE RAKENDAMINE

164. Kui kindlustatud sõidukiga põhjustab liiklusõnnetuse juht, kellel on piiratud juhtimisõigust tõendav juhiluba või esmane juhiluba, rakendatakse kahekordset põhiomavastutust.
165. Väljaspool Eestit, Lätit ja Leedut toimunud õnnetusjuhtumi, tulekahju või vandalismi korral rakendatakse kahekordset omapastutust, kui kindlustusobjekti taastamine toimus väljaspool Eestit, Lätit või Leedut.
166. Kui väljaspool Eestit teostatakse ainult esmane remont kindlustusobjekti liikumisvõime taastamiseks või vastava välisriigi liiklusohutusnõuetele vastavuse tagamiseks, rakendatakse ühekordset omapastutust.

KOLMEKORDNE OMAVASTUTUS VARGUSEVASTASTE SEADMETE PUUDUMISE VÕI MITTETÖÖTAMISE KORRAL

167. Kui sõidukil puudusid kindlustuslepinguga ette nähtud ja kindlustuslepingu nõuetele vastavad turvaseadmed või kui need seadmed olid varguse või röövimise ajal sisse lülitamata, on kindlustusandjal õigus rakendada kolmekordset varguse ja röövimise omapastutust.

Kindlustushüvitise arvutamine

168. Kindlustushüvitis on see osa kahjusummast, mille hüvitab kindlustusandja. Kindlustushüvitis võrdub kahjusumma ja omapastutuse vahega.

KINDLUSTUSSUMMA RAKENDAMINE

169. Kui käesolevate kindlustustingimuste alusel arvutatud kahjusumma on suurem kui kindlustussumma, loetakse kahjusumma võrdseks kindlustussummaga.

KÕRGEMA RISKIGA OSADE HÜVITISLIMIIDI RAKENDAMINE

170. Kõrgema riskiga osade (vt p 19) hüvitislimiit määratakse kõigi kõrgema riskiga osade kohta kokku.
171. Kui kõrgema riskiga osade kahjusumma on suurem kui kindlustuspoliisile märgitud kõrgema riskiga osade hüvitislimiit, loetakse kõrgema riskiga osade kahjusumma võrdseks kindlustuspoliisile märgitud hüvitislimiidiga.

Näide: Kõrgema riskiga osade hüvitislimiit on 35 000 krooni. Sõidukilt varastatakse lisatuled maksumusega 25 000 krooni ja vints maksumusega 20 000 krooni. Kahjusumma suuruseks loetakse 35 000 krooni.

MAKSUD JA LÕIVUD (KÄIBEMAKS)

172. Kahjusumma hulka ei arvestata lõive ja makse, mida kindlustushüvitise saamiseks õigustatud isikul on võimalik tasaarvestada või mis kuuluvad kindlustushüvitise saamiseks õigustatud isikule tagastamisele (nt käibemaks). Kindlustushüvitist ületavas osas kannab vastavad kulutused kindlustusvõtja või kindlustatu.

TÄISKAHJU

173. Kui kindlustusobjekti taastamine ei ole majanduslikult või tehniliselt põhjendatud (nt täielik hävimine, vargus, röövimine), loetakse kahjusummaks kindlustusobjekti turuväärtus Eestis vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist (täiskahju).
174. Kui kindlustusobjekti turuväärtust ei ole võimalik kindlaks määrata, loetakse kahjusummaks kindlustuspoliisile märgitud kindlustussumma.
175. Kindlustusobjekti taastamine ei ole majanduslikult põhjendatud, kui taastamisremondi maksumus ületab 70% kindlustusobjekti turuväärtusest Eestis vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist.
176. Täiskahju korral määratakse kahjusumma lähtudes kindlustusobjekti kui terviku (so kindlustusobjekt koos nende osadega, mida loetakse kindlustusobjektiks) turuväärtusest. Kahjusumma leidmisel arvestatakse seda, kuidas kindlustusobjektiks olevad kindlustusobjekti osad mõjutavad kindlustusobjekti turuväärtust.
177. Täiskahju korral ei võeta kahjusumma määramisel aluseks kindlustusobjekti osade eraldi taassoetamisväärtust ega kindlustusobjekti osade hinda, mida oleks saadud kindlustusobjekti osi kindlustusobjektist eraldi müües.

TAASTAMINE

178. Kui kindlustusobjekti taastamine on majanduslikult ja tehniliselt põhjendatud, loetakse kahjusummaks kindlustusobjekti kindlustusjuhtumieelse seisundiga sarnasesse seisundisse viimiseks vajalik rahasumma (taastamisremondi maksumus).
179. Taastamisremondi maksumuse määramisel lähtutakse taastamisremondi hinnast kindlustusjuhtumi toimumise ajal.
180. Taastamisremondi maksumuse määramisel lähtutakse kindlustusobjekti vanusele või kulumile vastavate varuosade maksumusest.
181. Kui vastava kulumiga tagavaraosade hankimine on võimatu, ebaseaduslik või majanduslikult põhjendamatu, lähtutakse kahjusumma määramisel uute osade maksumusest.
182. Vastava kindlustusobjekti osa garantiiajal lähtutakse kahjusumma määramisel uue osa maksumusest.

sest.

183. Kehtiva tehasegarantiiga või edasimüüja garantiiga kindlustusobjekti taastamisel lähtutakse kahjusumma määramisel ametliku maaletooja või edasimüüja poolt aktsepteeritud töökoja taastamisremondi hinnast kindlustusjuhtumi toimumise ajal.
184. Kui kahju, mis on tekkinud kindlustusobjekti tehnilise rikke tõttu, kuulub käesolevate kindlustustingimuste kohaselt hüvitamisele, ei arvata kahjusumma hulka kahju põhjustanud tehnilise rikkega kindlustusobjekti osa asendamise ega remondi kulutusi.

VÕTMETE JA PULTIDE MURDVARGUS JA RÖÖVIMINE

185. Kui kindlustusobjekt on kindlustatud varguse ja röövimise vastu, loetakse kahjusummaks võtmete ja pultide murdvarguse (so murdvargus hoonest, vt p 68 – 70) või röövimise tõttu vahetamisele või ümberkodeerimisele kuuluvate kindlustusobjekti lukkude, võtmete, pultide immobilaiser ja signaalisatsiooni vahetamiseks või ümberkodeerimiseks tehtud vajalikud kulutused.
186. Eelmises punktis toodud kulutusi ei hüvitata, kui murdvarguse või röövimise kohta ei ole esitatud avaldust kriminaalmenetluse algatamiseks.
187. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada punktis 185 nimetatud kulutusi:
- 187.1. kui võtmed ja puldid on kaotatud või
- 187.2. kui tegemist ei ole murdvarguse või röövimisega käesolevate kindlustustingimuste tähenduses või
- 187.3. kui võtmed ja puldid on varastatud riietuseseme taskust (sh lukustatud, kinninööbitud või muul viisil suletud taskust), käe-, vöö- või seljakotist, kohvrast, mapist vms.

KULUTUSED KAHJU VÄHENDAMISEKS

188. Kindlustusandja hüvitab minimaalsed ja hädavajalikud kulutused kindlustusjuhtumi tagajärjel tekkinud kahju vähendamiseks või täiendava kahju ärahoidmiseks.
189. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kulutusi kahju ennetavate meetmete rakendamiseks, ohutusnõuete täitmiseks, hoolduseks, kindlustusjuhtumieelseks remondiks.
190. Kindlustusandjal ei ole kohustust Päästeameti või muu avalik-õigusliku institutsiooni kulude hüvitamiseks.
191. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kulutusi kahju vähendamiseks, ärahoidmiseks või kindlustusobjekti äraveoks, kui tegemist ei ole kindlustusjuhtumiga.

ÄRAVEO KULUD

192. Äraveo kuludeks loetakse mõistlikke ja vajalikke kulutusi kahjustunud kindlustusobjekti või selle jäänuste (hävinud kindlustusobjekti) kindlustusjuhtumi kohalt äraveoks.
193. Kindlustusjuhtumi korral hüvitab kindlustusandja ilma eelneva kooskõlastuseta tehtud äraveo kulud summas kuni 3000 krooni.
194. Kindlustusandja hüvitab äraveo kulud 3000 krooni ületavas osas, kui kindlustusandja on kulud eelnevalt kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis (nt e-post) või autoabiteenus osutamise käigus telefoni teel aktsepteerinud.
195. Punktides 192 – 194 nimetatud äraveo kulud

kuuluvad hüvitamisele isegi juhul, kui hüvitatav äraveo kulu ja muu kahjusumma kokku ületavad kindlustussumma.

TASUMATA KINDLUSTUSMAKSED

196. Kindlustusandjal on õigus pidada kindlustushüvitist kinni jooksva kindlustusperioodi lõpuni tasumata kindlustusmaksed, sõltumata sellest, kas kindlustusmaks tasumise tähtpäev on saabunud. Kindlustusandjal on eelnimetatud õigus ka juhul, kui kindlustushüvitis makstakse muule isikule kui kindlustusvõtja.

JÄÄNUK

197. Kindlustusandjal on õigus vähendada kindlustushüvitist kindlustusobjekti või selle osa (sh asendatud osa) jäänuste turuväärtuse (hariliku väärtuse) võrra.

198. Kui kindlustusobjekti või selle osa jäänused on kindlustusandja ja kindlustatu kokkuleppel kindlustusandjale üle antud, kindlustushüvitist üleantu osas ei vähendata.

VARASTATUD VÕI RÖÖVITUD KINDLUSTUSOBJEKTI LEIDMINE

199. Kui kindlustusandja on maksnud kindlustushüvitist kindlustusobjekti varguse või röövimise eest, tuleb kindlustusobjekti leidmisel sellest kindlustusandjale viivitamatult teatada.

200. Kui leitud kindlustusobjekt on õigustatud isiku valdusesse antud, tuleb kindlustusobjekt kindlustusandjale viivitamatult üle anda või tagastada kindlustushüvitist.

201. Kindlustusobjekti omand läheb kindlustusandjale üle kindlustusobjekti kindlustusandjale üleandmise hetkest, kui kindlustusandja ja kindlustatu ei ole kokku leppinud teisiti.

KINDLUSTUSHÜVITISE KASUTAMISE VIISID

202. Täiskahju (täielik hävinemine, vargus, röövimine) korral kannab kindlustusandja kindlustushüvitise selle saamiseks õigustatud isiku pangakontole. Poolte kokkuleppel võib kindlustusandja varastatud, röövitud või täielikult hävinenud kindlustusobjekti asendada samaväärse varaga.

203. Taastamise korral:

203.1. väljastab kindlustusandja garantiikirja kindlustushüvitise ulatuses, kindlustushüvitis makstakse pärast töö vastuvõtmist kindlustusvõtja või kindlustatu poolt;

203.2. kannab kindlustusandja kindlustushüvitise kindlustusvõtja või kindlustatu pangakontole, kui kindlustusandjale on esitatud kulutuste kandmist tõendavad dokumendid;

203.3. tasub kindlustusandja kindlustushüvitise ulatuses kindlustusvõtjale või kindlustatule esitatud taastamistööde arve.

KINDLUSTUSOBJEKTI TAASTAMINE OMA TÖÖJÕUGA

204. Kui kindlustusvõtja taastab kindlustusobjekti oma tööjõudu kasutades ega esita kindlustusandjale kuludokumente remondikulude kandmise kohta, on kindlustusandjal õigus lugeda kahjusummaks 55% kindlustusandja poolt kalkuleeritud taastamisremondi (so varuosade ja taastamistööde) maksumusest.

205. Eelmises punktis toodud taastamisremondi maksumuse leidmisel lähtub kindlustusandja käesole-

vate kindlustustingimustega sätestatust (uute või kasutatud varuosade kasutamine, remonditöökoja valik jms).

206. Kui kindlustusvõtja taastab kindlustusobjekti oma tööjõudu kasutades ega esita kindlustusandjale kuludokumente remondikulude kandmise kohta, ei ole kindlustusandjal kohustust hüvitist välja maksta enne, kui taastatud kindlustusobjekt on kindlustusandjale ette näidatud.

Kindlustuskaitse lõppemine pärast kahjujuhtumit

207. Kindlustuskaitse lõpeb kindlustusobjekti täieliku hävimise päevast.

208. Kindlustusobjekt loetakse täielikult hävinuks, kui kindlustusobjekti taastamine (remontimine) ei ole majanduslikult ega tehniliselt põhjendatud.

209. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, mis on tekkinud pärast kindlustusobjekti täieliku hävimist (nt detailide vargus jäänukilt, jäänuki purunenud aknast sajab sisse vihma jms).

LISA 1.

Töömasinade ja haagiste erisätted

210. Lisas 1 on toodud tingimused, mida kohaldatakse ainult töömasinade või haagiste korral. Lisas 1 toodud tingimusi kohaldatakse koos põhiosa tingimustega.

Täiendavad tingimused töomasina lisaseadmete muutuse kohta

211. Kindlustus kehtib töomasina lisaseadmete suhtes, mis ei ole töomasinaga ühendatud (nt ader, kaaruti, sahk jms), tingimusel, et töomasina lisaseade on kindlustuspoliisile märgitud. Töomasina lisaseadme töomasinaga ühendamise või eraldamise ei pea kindlustusandjale teatama.

Täiendavad tingimused töomasina väljaspool teed kasutamise kohta

212. Erinevalt käesolevate kindlustustingimuste punktist 2 ja "Kindlustuse üldtingimustes" sätestatust on kindlustusandjal kohustus hüvitada töomasina valdaja raske hooletuse tõttu kindlustusobjektile tekkinud kahju ka sel juhul, kui töomasinat kasutati väljaspool teed.

Täiendavad tingimused töomasina ja haagise varguse kohta

HAAGISE VÕI TÖÖMASINA VARGUS

213. Haagise või töomasina vargus on kindlustusjuhtumiks ainult juhul, kui lisaks muudele kindlustusle-

pingu tingimustele on täidetud ka käesolevas lisas toodud tingimused.

214. Kui töomasina või haagise vargus või röövimine ei vasta kindlustusjuhtumi tunnustele, ei loeta kindlustusjuhtumiks ka sellise varguse või röövimisega kaasnenud õnnetusjuhtumit (sh liiklusõnnetus, vandalism) ega tulekahju.

HAAGIS VARASTATAKSE KOOS VEDUKIGA

215. Haagise vargus on kindlustusjuhtumiks, kui haagis varastatakse koos vedukiga. Punkte 216 – 220 kohaldatakse, kui haagis on varastatud ilma vedukita.

HOONES ASUV HAAGIS VÕI TÖÖMASIN

216. Hoones asuva haagise või töomasina vargus on kindlustusjuhtumiks, kui tegemist on murdvargusega hoonest (vt p 68 – 70).

VÄLJASPOOL HOONET ASUV HAAGIS VÕI TÖÖMASIN

217. Väljaspool hoonet asuva töomasina või haagise vargus on kindlustusjuhtumiks, kui kindlustusobjekt varastati tarastatud territooriumile sissemurdmise teel.
218. Tarastatud territooriumile sissemurdmiseks loetakse tarastuse lõhkumist, samuti territooriumi väravate lõhkumist või lukustuse kõrvaldamist lõhkumise või muukimise teel.
219. Väljaspool hoonet asuva haagise või töomasina vargus on kindlustusjuhtumiks ainult juhul, kui territoorium, kus kindlustusobjekti hoitakse, on piisavalt tarastatud.
220. Territoorium on piisavalt tarastatud, kui ilma tara või väravate lõhkumiseta või värava lukustuse lõhkumise või muukimiseta ei ole võimalik haagist või töomasinat või nende osi territooriumilt välja viia. Seejuures peab tara olema piisava kõrgusega ja piisavalt maaga ühendatud.

VÄLJASPOOL HOONET VÕI VÄLJASPOOL PIISAVALT TARASTATUD TERRITOORIUMI ASUV TÖÖMASIN

221. Väljaspool hoonet või väljaspool piisavalt tarastatud territooriumi asuva töomasina vargus on kindlustusjuhtumiks tingimusel, et
- 221.1. töomasinale on paigaldatud ja kindlustusjuhtumi toimumise ajal on sisse lülitatud immobilaiser või käivitusahela katkestusfunktsiooniga signaalsatsioon või
- 221.2. töömasin on pideva mehitatud valve all.
222. Pidev mehitatud valve tähendab käesolevates kindlustustingimustes, et töomasina valve peab olema korraldatud selliselt, et valvet teostav inimene viibiks pidevalt töomasina vahetus läheduses ja oleks tagatud töomasina ja selle ümbruse pidev jälgimine ohu avastamiseks ja töomasina puutumatus tagamiseks.

TÖÖMASINA OSADE VARGUS TÖÖMASINA KABIINIST

223. Töomasina osade vargus töomasina kabiinist on kindlustusjuhtumiks, kui töömasinasse oli sisse murtud töomasina luku lõhkumise, muukimise, esiklaasi, salongiklaaside, katuseluugi või muude

piirete purustamise teel.

224. Kui töomasina konstruktsioon on selline, et kabiini ei ole võimalik lukustada, on kindlustusjuhtumiks üksnes nende töomasina kabiinis asuvate osade vargus, mille äravõtmiseks tuleb töömasinat lõhkuda või kasutada tööriistu.

TÖÖMASINAGA ÜHENDAMATA LISASEADME VARGUS

225. Kindlustusobjektiks oleva töömasinaga ühendamata lisaseadme vargus on kindlustusjuhtumiks üksnes juhul, kui tegemist on:
- 225.1. murdvargusega hoonest (vt p 68 – 70) või
- 225.2. tarastatud territooriumile sissemurdmisega (vt p 218 - 220);
- 225.3. pideva mehitatud valve all (vt p 222) olnud töomasina lisaseadme vargusega.

Täiendavad välistused

226. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, mis on tingitud sellest, et kasutati tehniliselt mittekorras töömasinat.
227. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada töömasinale tekkinud vigastusi, mis ei takista töömasina eesmärgipärasest kasutamist (iluvead, kriimustused, mõlgid jms)
228. Eelmises punktis toodud välistust ei kohaldata, kui hüvitamisele kuulub muu sama kindlustusjuhtumi tõttu tekkinud kahju.

Näide: Masin sõidab läbi võsa, oksad jätavad masinale mõned kriimud. Kahju ei hüvitata.

Näide: Masin kaotab juhitavuse ja sõidab läbi heki kraavi. Oksad jätavad masinale mõned kriimud, samuti kahjustub masina kabiin ja seadmestik. Kahju (sh kriimustuste kahju) kuulub hüvitamisele.

Täiendavad ohutusnõuded

LAHKUMINE TÖÖMASINAST

229. Töomasinast lahkudes peab juht sulgema kõik aknad ja lukustama kõik ukсед, kaasa võtma kõik võtmed, puldid ja dokumendid, eemaldama ja kaasa võtma audioseadmete eemaldatava esipaneeli ja rakendama tööle signaalsüsteemi ning immobilaiseri.
230. Eelmises punktis toodud nõudeid tuleb rakendada niivõrd, kui võrd see on vastava töömasina konstruktsiooni ja varustatust arvestades võimalik.

TÖÖMASINA LISASEADMETE HOIDMINE

231. Töomasinast eraldatud lisaseadmeid tuleb hoida lukustatud ruumis, pideva mehitatud valve all (vt p 222) või piisavalt tarastatud territooriumil (vt p 218 - 220).
232. Ruumi, kus töomasina lisaseadmeid hoitakse, aknad ja muud avad peavad olema suletud selliselt, et kõrvalistel isikutel ei ole ilma lukustuse muukimiseta või ruumi piirdeid lõhkumata võimalik ruumi pääseda.

